

Kouvolan kaupungin

Tilinpäätös

2017

tiivistelmä

JULKAISUN TIEDOT

Teksti:

Tilinpäätös 2017

Tiivistelmä

Julkaisija:

Kouvolan kaupunki

2018

4	KAUPUNGINJOHTAJAN KATSAUS
7	TALOUDELLINEN TILANNE
8	TOTEUTUMINEN TOIMIALOITTAIN
13	INVESTOINNIT
14	KOUVOLA-KONSERNI
16	TUNNUSLUVUT
17	KEHITYSNÄKYMÄT
20	HENKILÖSTÖ
21	ASUMINEN
22	TYÖLLISYYS
22	VÄESTÖMÄÄRÄ

KOUVOLAN TALOUS KOHTUULLISESSA KUNNOSSA

Kouvolan kaupungin tilikauden tulos muodostui 2,8 milj. euroa alijäämäiseksi. Tulos oli huomattavasti parempi kuin vuoden 2017 talousarviossa oli arvioitu. Vaikka tulos jäi negatiiviseksi, toimintakate toteutui talousarvioon nähden parempana. Kouvolan talouden tila on vuoden 2017 tilinpäätöksen perusteella kohtalainen ja taseessa on kertynyttä ylijäämää 2,2 milj. euroa.

Vuodelle 2018 laadittu talousarvio on alijäämäinen noin 1,0 milj. euroa, joten ylijäämäkertymä tullaan käyttämään lähes kokonaan vuoden 2018 aikana. Kouvolan lainakanta, 2 371 euroa/asukas, on valtakunnallisesti erittäin kohtuullisella tasolla. Lainakanta ei kasvanut juurikaan vuonna 2017.

Verotuloja kertyi 338,1 milj. euroa eli 4,9 milj. euroa talousarviota enemmän. Myönteiseen verotulokehitykseen vaikutti erityisesti yhteisöverojen positiivinen kehitys sekä kunnallisverojen osalta palkkasumman kasvu. Valtionosuudet olivat yhteensä 169,2 milj. euroa, josta opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuus oli 13,2 milj. euroa. Edelliseen vuoteen nähden verorahoitus aleni 1,8 prosenttia eli 9,5 milj. euroa. Muutokseen vaikutti merkittävimmin kilpailukyky sopimus sekä perustoimeentulotuen maksatuksen siirto Kelalle.

Vuoden 2017 nettoinvestoinnit olivat 29,6 miljoonaa euroa, josta kärkihankkeiden osuus oli 5,4 milj. euroa. Euromääräisesti merkittävimmät investoinnit olivat Valkealakoti, Yhteislyseon laajennus, Manski ja Pioneeripuiston asuntomessualue.

Toimintakulujen osalta henkilöstökulut toteutuivat lähes 12 milj. euroa talousarviota pienempinä. Henkilöstömäärän väheneminen ja kilpailukyky sopimuksen vaikutukset vähensivät henkilöstömenoja. Palvelujen ostojen toteuma oli noin 10 milj. euroa talousarviossa ennakoitua suurempi. Tämä johtui pääosin terveyshuollon oman palvelutuotannon vähenemisestä sekä erikoissairaanhoidon kasvaneista kustannuksista.

Kärkihankkeilla elinvoimaa

Elinvoimaisuuden vahvistamiseen tähtäävät kärkihankkeet etenivät pääosin suunnitellusti. Kaupungin ydinkeskustan elinvoimaisuutta ja toiminnallisuutta kehitettiin koordinoitusti eri toimijoiden yhteistyönä. Kävelykatu Manskin saneeraus valmistui valtaosin vuoden loppuun mennessä. Kadun esteettömyys, ilme ja sulanapitojärjestelmä ovat saaneet paljon kiitosta kadun käyttäjiltä. Kouvolan aseman ympäristöä ja katuinfrastruktuuria kehitettiin Matkakeskuksen rakentamista silmälläpitäen. Hankkeet tuovat kaivattua piristysruisketta keskustaan ja mahdollistavat keskusta-alueen kehityksen kääntymisen voimakkaaseen nousuun.

Kouvolan Asuntomessut 2019 historiallisessa varuskuntamiljöössä lähestyvät ja nostavat Kouvolan monimuotoisen ja luonnonläheisen asumisen mahdollisuudet valokeilaan. Projektin edennyt hyvin aikataulussaan; messualueen katuverkon ja kunnallistekniikan rakentaminen valmistui pääosin ja tontit ovat valmiina luovutettavaksi rakentajille. Tonttivarausten tilanne on hyvä ja tonttihaku jatkuu vielä keväällä.

Euroopan liikenteen ydinverkkoon kuuluva rautatie ja maantieterminalihanke **Kouvola RRT** eteni monta askelta viime vuoden aikana. Hankkeen myötä kaupungin asema merkittävänä logistiikkatoimijana vahvistuu, kun Tehola-Kullasvaaran alueelle rakennetaan edistysellinen intermodaalialue jossa erikoispitkiä junia voi käsitellä kokonaisina. Marraskuussa avautunut Uusi Silkkitie Kouvolasta Kiinaan tukee kaupungin asemaa merkittävänä rautatielogistiikan keskuksena Suomessa ja avaa yhteydet Kouvolasta Aasiaan, Eurooppaan sekä Pohjoismaihin.

Kaupunkilaisten viihtyvyyttä parannettiin monelta osin. Uudistuneen Manskin lisäksi Keskuspuiston leikkipaikka uudistettiin ja se on saanut paljon kiitosta asukkailta. Kaupungintalonpuiston saneeraus aloitettiin, kevyen liikenteen väyliä kunnostettiin ja luonnossa liikkumisen mahdollisuuksia lisättiin luontopolkuverkostoa parantamalla. Omatoimikirjastojen toiminta on

vakiintunut ja laajenemassa. Palaute on ollut myönteistä ja palveluiden käyttö on lisääntynyt paikoin huomattavasti. Porukka-talo keräsi järjestötoimijoita saman katon alle ja on tiivistänyt yhteistyötä sekä kaupungin kanssa että eri toimijoiden kesken. Kouvolan Yhteislyseon toimipiste uudella laajennusosalla otettiin käyttöön syyskuussa ja ja ikääntyneiden palveluissa päästiin organisoimaan uuden muotoista toimintaa peruskorjausten valmistuttua Valkealassa ja Elimäellä.

Ennaltaehkäisevä toiminta ja varhainen tuki ovat edelleen keskeisiä teemoja hyvinvointipalvelujen kehittämisessä. Kuntalaisten hyvinvointia ja valinnan vapautta on pyritty lisäämään palvelusetelin käytön laajentamisen myötä.

Sosiaali- ja terveystalvelujen näkökulmasta vuosi on ollut erittäin haasteellinen. Valtakunnallisen Maakunta- ja sote-uudistuksen valmistelu siirtyi vuodelle. Sen rinnalla aloitettiin vapaaehtoisen Kymenlaakson sote-kuntayhtymän perustamisen suunnittelu elokuussa. Syksyn aikana toteutettiin Kouvolan kaupungin erikoissairaanhoidon toiminnan siirto Kymenlaakson sairaanhoito- ja sosiaalipalvelujen kuntayhtymä Carealle, sillä uusi terveydenhuoltolaki keskitti leikkaustoiminnan Kymenlaaksossa keskussairaalaan vuoden 2018 alusta. Kouvolan Ratamo-hankkeen toteuttaminen siirtyi liiketoimintakaupan myötä Carea-Sairaalat Oy:lle, joka sai sosiaali- ja terveysministeriön poikkeuslupan Kymenlaakson sairaalainvestoinneille.

Muutosten valmistelutyö on vienyt paljon henkilöstön resursseja normaalin työn ohella. Alkuvuosi on ollut maakunta- ja sote-uudistuksen kannalta kriittistä aikaa, ja tuonut useita epävarmuustekijöitä sekä valtakunnalliseen että maakunnalliseen valmisteluun.

Lähtöleveysuudessa selvinnee, kuinka valmistelutyötä jatketaan. Fakta kuitenkin on, että Kouvolan ikärakenne painottuu iäkkäisiin ja palvelun tarve on suurta. Palvelujen tuottaminen yhdenvertaisesti mutta kustannustehokkaasti edellyttää tarpeeksi laajaa väestöpohjaa, joten tarvetta rakenteellisiin muutoksiin on.

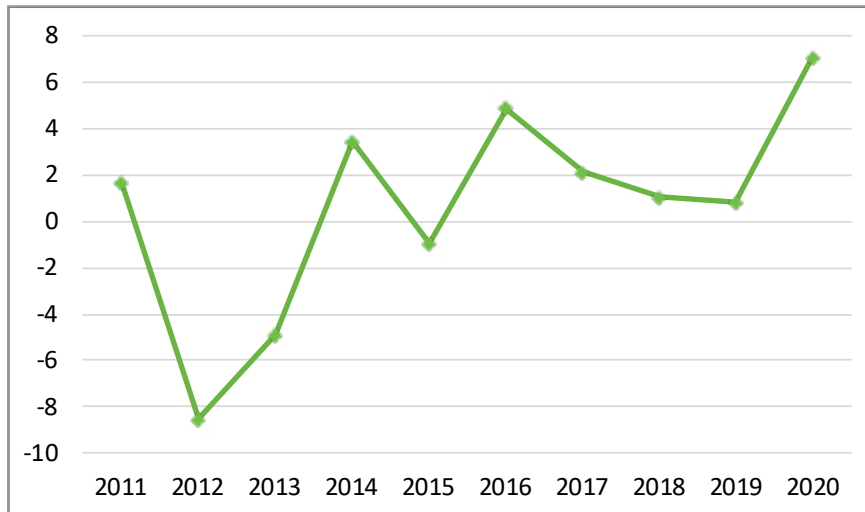
Uusi kaupunkistrategia valmistui viime vuoden aikana ja se hyväksyttiin tammikuussa 2018. Uusi strategia on kärki-strategia. Asukasmäärän kasvuun tähtäävän kaupunkistrategian visio on innostava ja elinvoimainen Kouvola vuonna 2030 – paras paikka asukkaalle ja yritykselle. Strategian toteuttaminen edellyttää uudenlaista organisoitumista ja yhteistyötä eri sidosryhmien kanssa. Keskeistä on yritysyhteistyö, sekä yhteisöjen ja kaupunkilaisten roolin korostuminen. Kaupunkistrategia haastaa meitä kaikkia etsimään uusia avauksia, innovaatioon, katsomaan asioita eri näkökulmista sekä luomaan uutta kasvua.

Marita Toikka
Kaupunginjohtaja

Kertyneen yli-/aliäämän kehitys

Milj. euroa

Tilikauden aliäämä

-2,7 milj. euroa

Toimintakatteen muutos

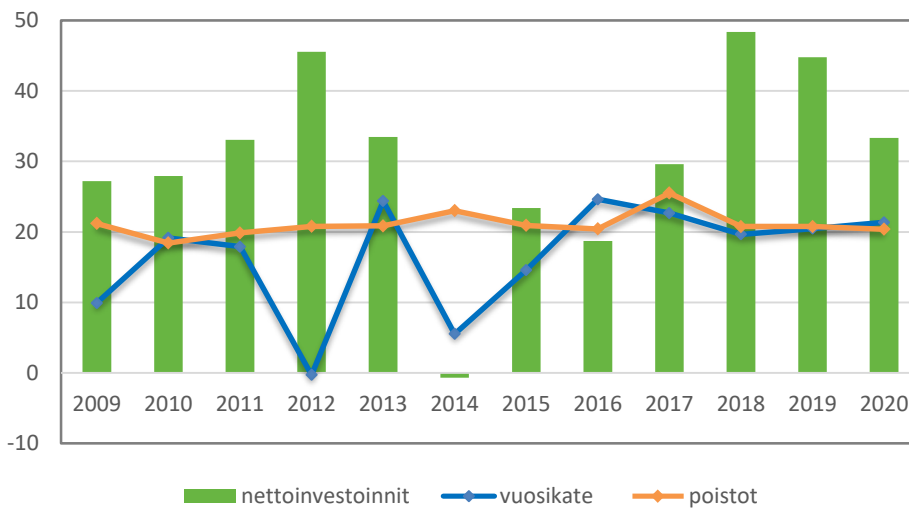
-1,1 %

Henkilöstökulujen muutos

-2,2

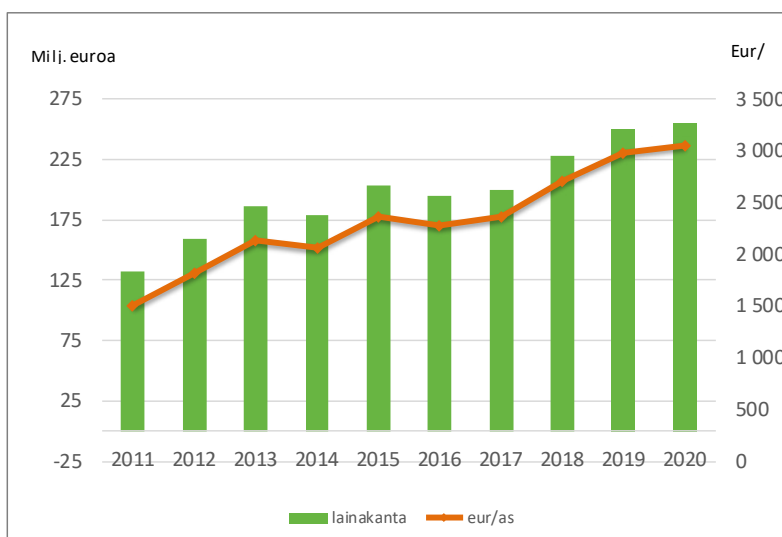
Nettoinvestoinnit, vuosikate ja poistot

Milj. euroa

nettoinvestoinnit vuosikate poistot

Lainakanta 2011-2018

TALOUDELLINEN TILANNE

Vuoden 2017 tulos, -2,8 milj. euroa, muodostui noin 7 milj. euroa muutettua talousarviota paremmaksi. Tämä on lähes sama kuin vuoden 2018 talousarvion ja vuosien 2018-2020 taloussuunnitelmien valmistelun yhteydessä ennakoitiin. Vaikka tulos on alijäämäinen, niin kertynyttä ylijäämää jäi taseeseen noin 2 milj.

euroa. Vuoden 2018 talousarvio on hyväksytty noin 1,0 milj. euroa alijäämäisenä, mutta tiedossa on kustannuspaineita, joten talouden tasapainottamisen suhteen tulee edelleen työskennellä pitkäjänteisesti.

Vuosikate
88,9 %
poistoista

Kunnallis-
veroprosentti
20,75 %

Vuosikate
269 €
per asukas

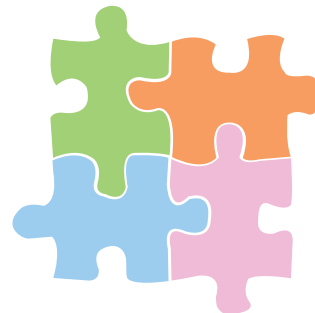
Tuloslaskelma ja sen tunnusluvut

	2017	2016
	1000 e	1000 e
Toimintatuotot	69 107	75 405
Valmisteverastojen muutos	0	26
Valmistus omaan käyttöön	2 640	3 169
Toimintakulut	-564 903	-577 447
Toimintakate	-493 156	-498 846
Verotulot	338 135	340 900
Valtionosuudet	169 167	175 852
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	1 998	2 051
Muut rahoitustuotot	9 309	8 232
Korkokulut	-2 581	-2 794
Muut rahoituskulut	-197	-769
Vuosikate	22 676	24 626
Poistot ja arvonalentumiset	-25 517	-20 425
Satunnaiset tuotot	0	1 492
Tilikauden tulos	-2 841	5 693
Tilinpäätössiirrot	102	105
Tilikauden yli-/alijäämä	-2 739	5 798
TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2017	2016
Toimintatuotot/toimintakulut, %	12,3	13,1
Vuosikate/poistot, %	88,9	120,6
Vuosikate, euroa/asukas	269	289
Asukasmäärä	84 237	85 231

TOTEUTUMINEN TOIMIALOITTAIN

Konsernipalvelut

Konsernipalvelut 1000 e	Muutettu talousarvio	Toteutuma	Poikkeama	Tot-%
Toimintatulot	67 276	66 316	960	98,6
Valmistus omaan käyttöön	400	281	119	70,2
Toimintamenot	-77 504	-74 864	-2 640	96,6
Toimintakate	-9 829	-8 268	-1 561	84,1

Konsernipalvelujen tehtävä on valmistella kaupunkistrategian ja muiden konsernia ohjaavien linjausten laadintaa kuten omistajapolitiikkaa, hankintaohjeistusta, palvelustrategiaa, henkilöstöohjelmaa ja maapoliittista ohjelmaa sekä tukea johtamista, kehittämistä ja päätöksentekoa tuottamalla ajantasaista tietoa konsernin toiminnasta ja toimintaympäristön muutoksista.

Konsernipalvelujen yhteinen palveluketju on toiminnanohjaus. Toiminnanohjausta tukevat palvelut: hallinto ja viestintä, henkilöstö, talous ja omistajaohjaus, tietohallinto, strategia ja kehittäminen, elinvoima sekä tilapalvelut 1.1.2017 alkaen. Elinvoimapalveluihin sisältyvät elinkeinopalvelut, maaseudun kehittäminen sekä viljelijätuki- ja lomituspalvelut.

Hallinnon digitalisoinnin osalta on vuoden 2017 aikana viety eteenpäin sähköisen tiedonhallinnan projektia, jonka tavoitteena on vuoden 2020 alusta sekä siirtyä sähköiseen (paperittomaan) hallintoon että ottaa käyttöön sähköinen arkisto. Hallinnon digitalisointiin liittyen on myös tehty selvitys sähköisen kokoushallinnan käyttöönotosta ja siihen liittyvästä kokeilusta, jonka toteutus siirtyy vuoden 2018 alkupuolelle. Taloushallinnossa otettiin käyttöön uudet taloudenohjausjärjestelmät vuoden alussa ja käyttöönottoprojektin lisäksi panostusta on tarvittu koulutukseen ja opastukseen.

Henkilöstön sairauspoissaoloja on pyritty vähentämään monin eri keinoin. Työkyvyn toimintamallin tehostetun tuen mukaisia toimenpiteitä on tuettu vuonna 2017 aloitetulla Uusille Urille -pilottihankkeella, jonka avulla etsitään moniammatillisesti ratkaisuja tukea työssä jatkamista ja työuran käännekohtia.

Vuonna 2016 aloitettu Sympa HR -järjestelmän käyttö laajennettiin vuoden 2017 aikana koko kaupungin organisaatioon.

Maakunta- ja sote-uudistukseen liittyvää valmistelua jatkettiin vuoden 2017 aikana. Pohjois-Kymen sairaalan tuottaman erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon vuodeosaston toiminnan siirtoon Carealle liittyvä valmistelu nopealla aikataululla syksyn aikana sitoi paljon resursseja. Käynnissä olevista muutoksista johtuen henkilöstön muutostukeen ja muutosjohtamiseen on kiinnitettävä erityistä huomiota.

Uusi kaupunkistrategia valmistui vuoden 2017 aikana ja hyväksyttiin tammikuussa 2018. Se tuo mittavia muutoksia sisäiseen toimintaympäristöön. Uusi strategia on kärkistrategia. Sen toteuttaminen edellyttää uudenlaista organisoitumista ja yhteistyötä eri sidosryhmien kanssa. Keskeistä on yritysryhteytyö sekä yhteisöjen ja kaupunkilaisten roolin korostuminen. Kaupunkiaktivismi on nouseva trendi. Kansallisen turvallisuustilanteen muutos tulee ottaa huomioon uudella tavalla myös kaupunkikonsernissa ja sen johtamisessa. Näissä muuttuneissa tilanteissa strategiatyö ja kaupunkiyhteisön kehittäminen edellyttävät uudenlaisia toimenkuvia.

Tietohallinnolla on vastuu kansallisen palveluarkkitehtuurin mukaisten Suomi.fi-palvelujen käyttöönotosta. Merkittävin muutos on ollut valmistautuminen EU:n tietosuoja-asetuksen soveltamiseen toukokuussa 2018. Vuoden 2017 aikana toteutettiin tietosuojan nykytilakartoitus, jatkettiin verkkokoulutuksia ja järjestettiin johdolle, esimiehille sekä tietohallinnolle suunnatut koulutukset. Digitalisaatiosuunnitelman mukaisia digikokeiluja on toteutettu ja osa kokeilun piirissä olleista palveluista siirtyy tuotantokäyttöön kuten Nuorten vaihtumiskanava ”Mun idea”. Digitaalista palvelualustaa on testattu yhdessä toimialojen kanssa. Sharepoint-alustan käyttöä on laajennettu osana O365 palvelua. Se mahdollistaa entistä paremmin aikaan ja paikkaan sitoutumattoman työn.

Elinkeinopalvelujen henkilöstö vaihtui eläköitymisten johdosta ja organisaatiomuutoksen seurauksena elinkeinojaoston tehtävät yhdistettiin konsernijaostoon.

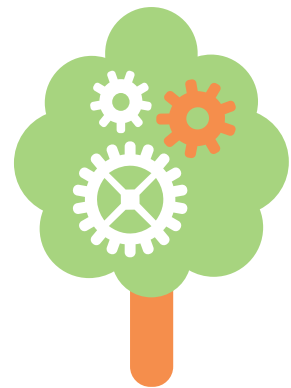
Maaseudun kehittämisen osalta toimintaympäristö ja toiminta ovat pysyneet ennallaan. Viljelijätukipalveluissa toiminnan volyymi on pysynyt ennallaan, vaikka maatilojen määrä on vähentynyt noin 20 kpl vuodessa. Kouvolan kaupungin maaseutupalvelut käsittelee ja maksaa maataloustukia EU:n ja valtion varoista noin 27 milj. euroa vuodessa. Viljelijätukipalvelujen toimintaa ohjaa Maaseutuviraston ja Kouvolan kaupungin välinen maksajavirastosopimus, joka määrittelee tehtävien hoidolle asetettavat vaatimukset. Lomituspalveluissa toiminnan volyymi on edelleen pienentynyt. Maatalouslomittajien määrää on sopeutettu tarvetta vastaavasti. Maakuntahallintouudistuksen myötä viljelijätuki- ja lomituspalvelujen tehtävien on määrä siirtyä maakunnille 1.1.2020.

Tilapalvelut

Tilapalveluissa tavoitteena vuodelle 2017 oli käytettävissä olevien kerrosneliöiden supistaminen 2 435 neliöllä ja kehittämiskohteeksi oli valittu tilojen käytön tehokkuus. Kerrosneliöitä saatiin supistettua 14 152 neliöllä, osa rakennuksista myytiin ja osa purettiin.

Tekniikka- ja ympäristöpalvelut

Tekniikka- ja ympäristöpalvelut 1000 e	Muutettu talousarvio	Toteutuma	Poikkeama	Tot-%
Toimintatulot	46 156	46 619	-463	101,0
Valmistus omaan käyttöön	1 433	2 359	-926	164,6
Toimintamenot	-60 155	-61 152	997	101,7
Toimintakate	-12 566	-12 174	-391	96,9

Tekniikka- ja ympäristöpalvelut -toimiala koostuu yhdestä palveluketjusta, jossa on kuusi palvelua: kiinteistöpalvelut, kaupunkisuunnittelu, maaomaisuus ja paikkatieto, yhdyskuntatekniikka, rakennusvalvonta sekä ympäristöpalvelut.

Yhteiset hallintopalvelut -yksikköön on keskitetty johto, talous ja lakiasiat sekä mm. sihteeripalvelut ja muut koko toimialalle tuotettavat palvelut. Kiinteistöpalvelut tuottaa puhtaus-, ruoka-, kiinteistönhoito- ja kunnossapitopalveluja sekä liikuntapaikkojen ja -alueiden hoitoa, uimahallipalveluja ja uimaopetusta. Kaupunkisuunnittelun vastuulle kuuluvat

asemakaavojen ja yleiskaavojen valmistelu ja muu yleispiirteinen maankäytön suunnittelu sekä kaupunkikuvaan ja rakennussuojeluun liittyvät asiat. Maaomaisuus ja paikkatieto hoitaa maan hankintaan, hallintaan ja luovutukseen sekä kiinteistörekisterin pitoon liittyvät tehtävät samoin kuin paikkatietopalvelut ja maastomittaustoiminnan. Yhdyskuntatekniikka vastaa kaduista, puistoista ja muista eräistä yleisistä alueista ja näitä alueita koskevasta suunnittelusta, rakennuttamisesta ja ylläpidon tilaajatehtävistä sekä jätehuollon viranomais-tehtävistä (ks. Kymen jätelautakunta). Ympäristöpalvelut vastaavat ympäristönsuojelun, terveysvalvonnan ja eläinlääkintähuollon tehtävistä ja rakennusvalvonta hoitaa rakennuslupa-asoiden lisäksi asuntotoimen palvelut.

Kaupungin ydinkeskustan elinvoimaisuutta ja toiminnallisuutta kehitettiin koordinoitusti eri toimijoiden yhteistyönä. Kävelykatu Manskin saneeraus saatiin pääurakan osalta päätökseen ja alueen viimeistelytyöt valaistuksen ja kalustamisen osalta jatkui suunnitellusti vuodenvaihteen yli. Matkakeskushankeen osalta alueelle laadittiin asemakaava sekä kortteliin liittyvien liikennejärjestelyiden toteutussuunnittelu käynnistettiin. Lisäksi osallistuttiin ydinkeskustan alueella olevien muiden yksityisten kiinteistöjen kehittämiseen ja niihin liittyvien yleisten alueiden parantamiseen. Keskuspuiston uusi leikkipuisto avattiin loppukesällä.

Pioneeripuiston asuntomessualueen katuverkon ja kunnallistekniikan rakentaminen käynnistettiin. Kullasvaaran RR-terminaalin maanhankintaa, asemakaavoitusta ja toteutussuunnittelua jatkettiin alueelle laaditun yleissuunnitelman periaatteiden mukaisesti. Lisäksi tekniikka- ja ympäristöpalvelut osallistui Kimolan kanavan toteuttamisen valmisteluun.

Kaupungin maapoliittisen ohjelman uudistamista jatkettiin ja maankäytön toteuttamisohjelmaa täydennettiin yleisten ja yksityisten palveluiden alueilla. Maanhankinnassa, kaavoituksessa ja tonttituotannossa painotettiin maankäytön toteuttamisohjelman mukaisesti keskeistä kaupunkialuetta sekä olemassa olevia palveluita ja joukkoliikenneverkkoon tukeutuvaa maankäytön kehittämistä.

Tekniikka ja ympäristöpalvelujen työviire ja työtyytyväisyys on hyvällä tasolla. Syksyllä toteutetun työtyytyväisyyskyselyn perusteella henkilöstön työhyvinvointi on kehittynyt edellisestä kyselystä hyvään suuntaan. Toimialan mittarina ollut esimiesten toimintaan liittyvä arviointi ”lähin esimies toimii esimiehenä hyvin” tulos oli parantunut vuoden 2016 tuloksesta 6,91 vuoden 2017 tulokseen 7,70, asteikon ollessa 1-10.

Kiinteistöpalveluissa ei esiintynyt merkittäviä poikkeamia talousarvioon ja palvelusopimuksiin nähden. Kiinteistöjen hoitoa ja kunnossapitoa lukuun ottamatta myös kustannustavoitteet saavutettiin. Kiinteistöjen hoidon ja kunnossapidon kustannuksiin vaikuttavat myös muutokset toimintaympäristön olosuhteissa, esim. sää ja ylimääräiset tilaukset mm. sisäilmakorjausten ja vahinkojen johdosta. Kiinteistöpalvelujen toiminnan kehittämistä on jatkettu moniammatillisuutta ja tiimitoimintaa lisäämällä. Kaupungin järjestämiin esimiesvalmennuksiin on osallistuttu aktiivisesti. Sairauspoissaolojen hallintaa on tuettu tuki- ja liikuntaelin-sairaiden ergonomiaselvityksillä, varhaisen välittämisen mallin aktiivisella käytöllä ja tarkoituksenmukaisilla työjärjestelyillä. Vaaratilanteiden kirjaamisissa ja käsittelyssä on aktivoitu, mutta se on edelleen kehittämiskohde. Kiinteistöpalvelujen asiakassuhteita on hallittu asiakasraadeilla ja -palavereilla, asiakastyytyväisyyskyselyillä sekä tiimityötaitoja kehittämällä. Ruokapalvelujen asiakastyytyväisyyskyselyjä tehtiin

kolmelle asiakasryhmälle ja tulosten keskiarvo oli 3,06 (asteikko 1-4). Puhtaus- ja kiinteistönhoitopalvelujen asiakastytyväisyyskysely suunnattiin asumis- ja hoivapalveluihin, tulos puhtauspalveluilla 3,34 ja kiinteistönhoitopalveluilla 3,38 eli asiakkaat ovat erittäin tyytyväisiä (asteikko 1-4) palveluun.

Organisaatiomuutoksen yhteydessä maastomittauspalvelu siirrettiin maaomaisuus ja paikkatieto -palveluun. Mittaustoiminta on pääosin toimialan sisäistä palvelua. Maastotietopalveluihin hankittu mobiilikeilauskalusto mahdollistaa mm. kaupungin katu- ja infraomaisuuden entistä tehokkaamman kartoittamisen ja kunnossapidon kohdentamisen. Maaomaisuus- ja paikkatietopalvelut aloitti kiinteistöveron määräytymisperusteiden määrittämisen ja niihin liittyvien rekisteritietojen paikkansapitävyyden selvittämisen. Hankkeessa saadaan arvio mm. perusparantamisesta johtuvasta kiinteistöverotulojen kasvupotentiaalista.

Tekniikka- ja ympäristöpalveluiden organisaatiouudistuksen myötä Teknisen tuotannon liikelaitoksen aluepalveluista liikenne- ja viheralueiden hoito sekä kunnossapito ja logistiikkapalvelut siirtyivät yhdyskuntatekniikan palveluun. Tuotannon onnistunut integroiminen osaksi ns. tilaajaorganisaatiota oli merkittävä muutos ja kesti koko suunnitelmakauden. Kaupungin kärkihankkeet muodostivat suuren osan yhdyskuntatekniikan investoinneista. Kärkihankkeiden ohella

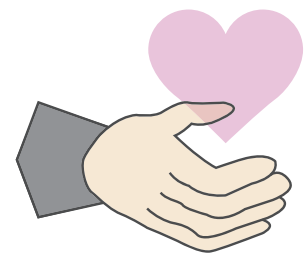
yhdyskuntatekniikka saneerasi katuja yhdessä vesilaitosten kanssa ja toteutti muita infrahankkeita, kuten Kasarminmäki-Ruskeasuo -liikennejärjestelyt. Perusinvestointien toteutuksessa saavutettiin 94,5 % toteutuma vuonna 2017.

Kymenlaakson kattava **energianeuvontahanke** jatkui. EAKR-rahastolta vuosina 2015-2017 saatua tukea jatketaan maakuntaliiton toimesta 30.6.2018 saakka, jonka jälkeen toimintaa jatketaan yhteistyökumppaneilta ja Kymenlaakson kunnilta saadun rahoituksen turvin.

Ympäristönsuojelussa jatkettiin pohjaveteen kohdistuvien riskien kartoitus- ja valvontahanketta. Luonnossa liikkumisen mahdollisuuksia parannettiin polkuverkoston kunnostustarpeita kohdistamalla. Valtuuston hyväksymän ympäristöohjelman tavoitteiden toteuttamista edistetään yhteistyössä muiden hallintokuntien kanssa. Meluselvitykseen perustuva meluntorjuntasuunnitelma valmistui kuluvana vuonna ja tämän pohjalta melusteitä toteutetaan tärkeysjärjestyksessä. Ympäristönsuojelun suunnitelmalliset valvontakäynnit muuttuvat maksullisiksi uuden ympäristönsuojelulain perusteella, mikä asettaa entistä suuremmat vaatimukset valvonnan suunnittelulle ja laadulle. Ympäristönsuojelulain vaatimukset täyttävää valvontasuunnitelmaa ja -ohjelmaa ja niihin perustuvaa valvonnan maksullisuutta alettiin noudattaa 2017.

Hyvinvointipalvelut

Hyvinvointipalvelut 1000 e	Muutettu talousarvio	Toteutuma	Poikkeama	Tot-%
Toimintatulot	52 638	54 604	-1 966	103,7
Toimintamenot	-526 983	-527 321	338	100,1
Toimintakate	-474 345	-472 714	-1 631	99,7

Hyvinvointipalvelut edistää kouvolaisten elämänhallintaa, oppimista, osallisuutta, terveyttä ja hyvinvointia. Toimiala jakaantuu lasten ja nuorten, aikuisväestön ja ikääntyneiden palveluketjuihin, jotka vastaavat oman asiakasryhmänsä palveluista. Kullakin palveluketjulla on yksi vastuullinen lautakunta, joka huolehtii oman palveluketjunsä resursien kohdentamisesta asiakastarpeen mukaan ja

palvelutuotannon ohjauksesta. Lautakunnat työskentelevät yhdessä toimialan tavoitteiden asettamisessa kuntalaisten hyvinvoinnin edistämiseksi ja yhteisöllisyyden rakentamiseksi. Toimialalla tuotetaan varhaiskasvatuksen, opetuksen ja koulutuksen, nuorisotyön, sosiaali- ja terveydenhuollon sekä kulttuurin, liikunnan ja muut vapaa-ajanpalvelut.

Kokonaisuutena hyvinvointipalveluiden toimintaympäristö on ollut haasteellinen toimintavuoden 2017 aikana. Merkittävä osa toimialan henkilöstöstä on sitoutunut Maakunta- ja sote-uudistuksen valmisteluun oman varsinaisen vastualueen rinnalla. Valmistelun aikataulu on ollut haasteellinen ja on tuonut haasteita henkilöstöresurssin riittävyteen ja henkilöstön jaksamiseen. Sote-valmistelutyö on sitonut työryhmissä työskentelevien toimialan hallinnon ja palvelujen viranhaltijoiden/ työntekijöiden työaikaa merkittävästi toimintavuoden aikana.

Maakunnallisen valmistelun rinnalla aloitettiin vapaaehtoisen Kymenlaakson sote-kuntayhtymän perustamisen valmistelu. Uusi terveydenhuoltolaki keskitti leikkaustoiminnan Kymenlaaksossa keskussairaalaan vuoden 2018 alusta. Syksyn aikana käynnistettiin erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon vuodeosastojen

toiminnan siirto Kymenlaakson sairaanhoito- ja sosiaalipalvelujen kuntayhtymä Carealle. Lakimuutoksen myötä myös erikoisalakohtainen päivystystoiminta ja anestesiaa vaativa leikkaustoiminta keskitettiin Careaan ja Pohjois-Kymen sairaalassa toteutetaan STM:n poikkeusluvalla ympärivuorokautista perusterveydenhuollon ja akuuttilääketieteen päivystystoimintaa. Kuvantamisen- ja laboratoriopalvelut ovat saatavilla ympärivuorokautisesti. Erikoissairaanhoidon siirron piirissä oli noin 480 työntekijää, joista vakituisia noin 360 ja määräaikaisia 120.

STM myönsi poikkeusluvan Carealle investoida terveydenhuollon uudisrakennukseen (Ratamo-keskus, Kouvola), terveydenhuollon lisärakennukseen (Kymenlaakson keskussairaalan ydintoiminnot) ja Kymenlaakson keskussairaalan peruskorjaukseen. Investointien kokonaiskustannus on 217 milj. euroa, josta Ratamokeskuksen osuus on noin 62 milj. euroa. Kouvolan kaupungin hallitus hyväksyi Ratamokeskus-hankkeen toteuttamiseen liittyvän liiketoimintakaupan Kouvolaan kaupungin ja Carea-Sairaalat Oy:n kesken 2 milj. euron kauppahinnalla ja päätti siirtää Ratamokeskus-hankkeen Carea-Sairaalat Oy:n hallinnoimaksi hankkeeksi. Molempien investointien toteuttamiseksi on perustettu ohjausryhmä, johon on nimetty Kouvolan kaupungin edustajat.

Askel-hanke, joka käynnistyi hyvinvointipalveluissa 2015 Tekesin rahoittamana, päättyi jo kesällä 2016.

Asiakaslähtöisen toiminnan jalkauttaminen palveluihin on jatkunut toimintavuoden aikana. Sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymän sekä maakunta- ja sote-uudistuksen valmistelussa on huomioitu hyvinvointipalveluiden Askel-hankkeen hyvät käytännöt.

Maakunnassa on jatkunut Kymenlaakson SOTE ICT-projekti, joka tähtää yhden ja yhtenäisen asiakas- ja potilastietojärjestelmän Effic Lifecare käyttöönottoon Kymenlaaksossa kesällä 2018. Sosiaali- ja terveysministeriön kärkihankkeisiin liittyvät LAPE Kymenlaakso-hanke ja Ikäopastin -hanke ovat edenneet hankesuunnitelmien mukaisesti.

Muutokset terveyspalveluissa vaikuttavat myös ikääntyneiden palveluiden toimintaan. Muutokseen varautumiseksi ikääntyneiden palveluissa mm. sovittiin kotiutustiimin vahvistamisesta kuudella sairaanhoitajalla, hoiva-asumisen lisäpaikkojen ostamisesta sekä saattohoidon tukiosastona toimivan osasto kuuden siirtymisestä hallinnollisesti Kotiutusyksikkö Apilan alaisuuteen. Kotihoitoa tukevilla palveluilla kotiutustiimin 24/7 toiminta vakiintui ja tehostetun kotiutuksen toimintamallia kehitettiin edelleen. Elimäki koti valmistui ja Valkealan palvelualueen peruskorjaukset saatiin päätökseen, jonka jälkeen päästiin organisoimaan uudenmuotoista hoiva-asumisen ja kotihoidon toimintojen integrointia.

Lasten ja nuorten palveluissa jatkettiin perusopetuksen uuden opetussuunnitelman jalkauttamista. Perusopetuksen palveluverkon tarkastelu on osa käynnistynyttä perusopetuksen kehittämiselvitystyötä. Tavoitteena on saada kokonaisvaltainen suunnitelma perusopetuksen toteuttamisesta sekä siihen kohdennettavista investoinneista tuleville vuosille. Lukiokoulutuksessa Kouvolan Yhteislyseon toimipiste uudella laajennusosalla otettiin käyttöön syyskuussa. Monialainen verkostoyhteistyö, ennaltaehkäisevä toiminta ja varhainen tuki ovat edelleen keskeisiä teemoja lasten ja nuorten palvelujen kehittämisessä. Näiden pohjalta palveluja rakennetaan erityisesti perhekeskustointimallissa sekä Kouvolan Ohjaamossa. Tämän tueksi

aloitettiin muutosta tukevan verkostoajattelun kehittämisohjelma, jonka piirissä on n. 350 lasten ja nuorten palveluissa toimivaa esimiestä ja asiantuntijaa hallinnon eri tasoilta.

Varhaiskasvatuksessa keskeinen kehittämiskohde oli uusi varhaiskasvatussuunnitelma, joka otettiin käyttöön elokuussa. Sähköistä asiointia lisättiin laajentamalla Primus/Wilma-järjestelmä kaikkiin varhaiskasvatusyksiköihin. Syksyllä uutena toimintamuotona aloitti päiväkotibussi, joka on herättänyt myös valtakunnallista mielenkiintoa.

Lapsiperheiden sosiaalipalveluissa on jatkettu vuonna 2016 aloitetun uudistuneeseen sosiaalihuoltolakiin perustuvan organisoitumismallin toimintaa.

Päiväkotibussi

INVESTOINNIT

Kaupungin investointimenot olivat muutetussa talousarviossa yhteensä 36,4 milj. euroa, toteuman ollessa 32,4 milj. euroa. Investointitulot olivat muutetussa talousarviossa yhteensä 3,1 milj. euroa ja niiden toteutuma 2,8 milj. euroa. Rahoitusosuuksia kertyi 0,2 milj. euroa. Pysyvien vastaavien myyntituloja oli muutetussa talousarviossa arvioitu 1,1 milj. euroa ja niitä toteutui 2,5 milj. euroa. Nettoinvestointien toteumasumma oli 29,6 milj. euroa eli 3,7 milj. euroa alle talousarvion.

Nettoinvestoinnit

29,6 milj. euroa

Investointien tulorahoitus

70,6 % (92,7 % v. 2016)

Merkittävimmät rakennusinvestoinnit

- Valkealakoti
- Yhteislyseon laajennus
- Lehtomäen päiväkoti
- Vuokkolan päiväkoti
- Koulujen hankesuunnitelut perusopetuksen kehittämisselvityksen mukaisesti

Merkittävimmät yhdyskuntatekniikan investoinnit

- Manskin saneeraus
- Matkakeskuksen liikennejärjestelyt
- Pioneeripuisto/Asuntomessu -alue
- RR-terminaali
- Kimolan kanava
- Yhteiskouluntie
- Vesitorninkatu
- Kasarminmäen-Suursuon alueen liikennejärjestelyt (Marjoniementien jatke)
- Valtakatu + kevyenliikenteen väylä

Kouvola-konserniin kuuluu peruskaupungin lisäksi yhtiöitä ja yhteisöjä. Kuntalain mukaan kunnan konsernijohtoon kuuluvat kunnanhallitus, kaupunginjohtaja ja muut hallintosäännössä määrätyt viranomaiset.

Konsernijaosto huolehtii käytännön konsernivalvonnan toteuttamisesta Kouvola-konsernissa. Talous- ja omistajaohjauspalvelut huolehtii valmistelusta muiden kuin kaupungin elinkeino-yhtiöiden osalta. Tältä osin valmisteluvastuu on Elinvoimapaalveluilla.

1.6.2017 voimaan tulleen uuden hallintosäännön myötä elinkeinojaosto lakkasi ja sen asiat siirtyivät konsernijaostoon. Kouvolan kaupungin konserniin kuului vuoden 2017 lopussa 25 tytäryhteisöä. Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty kaikki tytäryhteisöt yhtä lukuun ottamatta, kuntayhtymät sekä 7 osakkuusyhteisöä.

Osakkuusyhteisö **Kymenlaakson Sähkö Oy** on yhdistelty ensimmäistä kertaa kaupungin konsernitilinpäätökseen 2017. Kymenlaakson Sähkö Oy:stä tuli kaupungin osakkuusyhtiö tilikaudella tapahtuneiden järjestelyiden myötä. Kymenlaakson Sähkö ja omistajakunnat allekirjoittivat keväällä sopimuksen kokonaisjärjestelystä, jossa sovittiin Kotkan kaupungin omistamien yhtiöiden osakkeiden hankinnasta ja järjestelyn rahoittamisesta.

Kaupunginhallituksen päätöksien mukaisesti **Kaakkois-Suomen Tieto Oy:lle** on myyty 30 kappaletta yhtiön omia osakkeita tilikaudella 2017, ja Kotkan kaupungin ICT Kymi liikelaitoksen toiminnot siirretään osaksi Kaakkois-Suomen Tietoa vuoden 2018 alusta. Omistusjärjestelyn myötä kaikki Kymenlaakson kunnat ovat Kaakkois-Suomen Tieto Oy:n asiakkaita ja omistajia. Yhtiö säilyy edelleen Kouvolan kaupungin tytäryhtiönä.

KSS Energia Oy:n konsernissa Eficap Oy ja Sähkökymi Oy sulautuivat konsernin emoyhtiöön vuonna 2017. Lisäksi KSS Energia Oy:n tytäryhtiö KSS Lämpö Oy osti vuoden 2017 lopulla Valkealan Lämpö Oy:n osakkeet.

Kouvola Innovation Oy:n alakonsernissa on tilikaudella 2017 fuusioitu Kouvolan Yritystilat Oy:n tytäryhtiö Kiinteistö Oy Kouvolan IT-Campus 1, Kiinteistö Oy Katajaharjun Yritystalo ja Kouvolan Pienteollisuustalo Oy emoyhtiö Kouvolan Yritystilat Oy:öön.

Kouvolan Vesi Oy:n osalta tavoite omistajatuloutuksesta ei toteutunut, koska yhtiön taseessa on kattamatonta alijäämää 874 tuhatta euroa.

Konsernin tilikauden ylijäämä
8,9 milj. euroa.

Kertynyt ylijäämä
36,7 milj. euroa
436 euroa/asukas

Lainat
4 116 euroa/asukas

Konsernituloslaskelma		
	1.1. – 31.12.2017	1.1. – 31.12.2016
	1000 e	1000 e
Toimintatuotot	295 120	291 984
Toimintakulut	-743 319	-748 987
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta)	1 968	122
Toimintakate	-446 231	-456 881
Verotulot	336 659	339 413
Valtionosuudet	169 167	175 852
Rahoitustuotot ja –kulut		
Korkotuotot	446	343
Muut rahoitustuotot	2 534	4 001
Korkokulut	-5 366	-5 743
Muut rahoituskulut	-409	-1 360
Rahoitustuotot ja –kulut	-2 795	-2 760
Vuosikate	56 800	55 624
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-41 743	-37 893
Arvonalentumiset	-3 031	-5
Poistot ja arvonalentumiset	-44 774	-37 898
Satunnaiset erät	0	1 492
Tilikauden tulos	12 026	19 217
Tilinpäätössiirrot	0	3
Tilikauden verot	-2 649	-2 184
Laskennalliset verot	-522	-187
Vähemmistöosuus tilikauden tuloksesta	9	20
Tilikauden yli- /alijäämä	8 864	16 869

TUNNUSLUVUT

Kaupunki	2017	2016	Konserni	2017	2016
Tuloslaskelman tunnusluvut			Konsernin tuloslaskelman tunnusluvut		
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	12,3	13,1	Toimintatuotot/Toimintakulut, %	39,7	39,0
Vuosikate/Poistot, %	88,9	120,6	Vuosikate/Poistot, %	126,9	146,8
Vuosikate, euroa/asukas	269	289	Vuosikate, euroa/asukas	674	653
Asukasmäärä	84 237	85 231	Asukasmäärä	84 237	85 231
Rahoituslaskelman Tunnusluvut			Konsernin rahoituslaskelman tunnusluvut		
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, 1000 e	-12 756	-43 711	Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta, 1000 e	-3 521	-37 001
Investointien tulorahoitus, %	70,6	92,7	Investointien tulorahoitus, %	90,3	106,9
Lainanhoitokate	1,0	1,0	Lainanhoitokate	1,4	1,5
Kassan riittävyys, pv	16	15	Kassan riittävyys, pv	29	25
Taseen tunnusluvut			Konsernitaseen tunnusluvut		
Omavaraisuusaste, %	54,1	54,8	Omavaraisuusaste, %	41,8	41,5
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	47,2	44,5	Suhteellinen velkaantuneisuus, %	62,2	59,3
Velat ja vastuut prosenttia käyttötuloista	54,5	50,0	Velat ja vastuut prosenttia käyttötuloista	68,1	64,3
Kertynyt yli-/alijäämä 1000 e	2 174	4 844	Kertynyt yli-/alijäämä 1000 e	36 695	16 993
Kertynyt yli-/alijäämä, e/asukas	26	57	Kertynyt yli-/alijäämä, e/asukas	436	199
Lainat euroa/asukas	2 371	2 283	Lainat euroa/asukas	4 116	3 914
Lainakanta	199 712	194 617	Lainakanta	346 724	333 587
Lainasaamiset 31.12., 1000 e	37 234	38 863	Lainasaamiset 31.12., 1000 e	5 419	5 179
Henkilöstön lukumäärä	5 846	5 886			

Kouvolassa on käynnissä osin EU-rahoitteinen **rautatie- ja maantieterminaalihanke (Kouvola RRT)**, jonka myötä kaupungin asema merkittävänä logistiikkatoimijana vahvistuu. Tehola-Kullasvaaran alueelle rakennetaan edistysellinen intermodaalialue ja 1100 metriä pitkät kuormausraiteet, joilla erikoispitkiä junia voi käsitellä kokonaisina. Kouvola RRT on osa Euroopan liikenteen ydinverkon (TEN-T) kehittämistä ja Suomen ainoa Euroopan liikenteen ydinverkon rautatie- ja maantieterminaali.

Kouvola RRT hallintomallityö valmistui maaliskuussa, terminaalien yleissuunnitelmatasoinen selvitys ja kaavarunko käsiteltiin teknisessä lautakunnassa huhtikuussa ja terminaalialueen maanhankinnan lunastuslupapäätös saatiin ympäristöministeriöstä kesäkuussa. Kesäkuussa valmistui myös hankkeen toteuttamiseen ja CEF liikenne blending -hakuun liittyvä Kouvola RRT -hankkeen hyötykustannusanalyysi. Kouvola Innovation Oy:n käynnistämistä Kouvola RRT:n toiminnallista kehittämistä koskevista selvityksistä valmistui kesäkuussa ”Pitkät junat ja lastinkäsittely” ja joulukuussa ”Säätelyn purkaminen ja hallinnolliset rajoitteet”. Kouvola RRT infrastruktuurin teknisen suunnittelun hankinta on viivästynyt. Hankkeelle haettiin kesällä projektijohtajaa, mutta hakukierrokset eivät tuottaneet tulosta. Liikennevirasto on lupautunut osallistumaan Kouvola RRT infrastruktuurin tekniseen suunnittelun asiantuntijana sekä Kouvola RRT:n toteuttamiseen.

Kouvolan rautatie- ja maantieterminaalien kaavoitus ja tekninen suunnittelu mahdollistavat alueen tarkoituksenmukaisen kehittämisen ja vahvistavat logistiikka-toimialan asemaa kaupungissa. Kouvolan rautatie- ja maantieterminaalien suunnittelua ja toteutusta edistään vuorovaikutuksessa logistiikka-alan toimijoiden kanssa luoden toimintaedellytyksiä nykyisten ja uusien käyttäjien tarpeisiin perustuvalla alueen kehittämiseksi.

Rautatie- ja maantieterminaalihankkeen merkitystä alueelle tukee säännöllisen konttijunayhteyden käynnistyminen Kouvolasta Kiinan Xi'aniin marraskuussa. Kiinan junayhteyden tuonti- sekä vientikuljetukset käynnistyivät loppuvuodesta ja reitti on vakiintumassa.

Pioneeripuiston asuntomessualueelle tehtiin 23 tonttivarauksia vuoden loppuun mennessä. Messualueen tonttihaku jatkuu vielä kevääseen 2018 saakka. Tonttimarkkinointia tehtiin asuntomessutoimikunnan hyväksymän viestintä- ja markkinointisuunnitelman mukaisesti sekä osana Kouvolan asumisen markkinointia. Yhdyskuntatekniikan osalta Pioneeripuiston asuntomessualueen rakentaminen saatiin suunnitelman mukaiseen vaiheeseen vuoden 2017 aikana ja asuntomessualueen tontit ovat luovutettavissa rakentajille. Ruokalan korttelia ei rakenneta messukesään mennessä ja Pioneerikoulun osalta kaupunki tekee ratkaisuja vuonna 2018.

Ydinkeskustan kehittäminen painopiste on ollut vuoden aikana **Matkakeskushankkeessa**. Alueen asemakaavan muutos sai lainvoiman kesäkuussa 2017. Kaupunki osti VR:ltä sen hallussa olleet alueet ja neuvottelee parhailaan Liikenneviraston ja Senaattikiinteistöjen kanssa

niiden omistamien alueiden ostamisesta. Hankkeeseen liittyvät Hallituskadun, Kiskokadun pysäköintialueiden sekä kaukoliikenteen linja-autotermiinalin suunnittelu on edennyt hyvin. Kiskokadun osalta rakennussuunnitelmat ovat valmiit ja Hallituskadun osalta lähes valmiit. Linja-autotermiinalin osalta suunnittelun eteneminen odottaa Matkakeskushankkeen toteutusaikataulun tarkentumista. Myös Asemakadun ja Asema-aukion saneerauksen suunnittelu on käynnistynyt. Alueen pysäköintimahdollisuuksia parannettiin muuttamalla Halkotorilla oleva kaupungin omistama kortteli väliaikaiseksi pysäköintialueeksi.

Keskuspuiston leikkipaikka rakennettiin kesän aikana ja avajaisia vietettiin elokuun lopussa. Leikkipaikka on saanut paljon kiitosta kaupunkilaisilta. Kaupungintalon puiston saneeraus on aloitettu ja työ jatkuu keväällä 2018. Brankkarin alueen yleissuunnitelma valmistui kesäkuun alussa ja tarkempi suunnittelu on edennyt aikataulussa. Alueeseen rajautuvan Puolakantien ja pysäköintialueiden rakennussuunnitelmat ovat valmiit. Yhteispuiston väliaikainen pysäköintialueelle on muodostunut korkea käyttöaste etenkin Urheilupuistossa ja Kuntotalolla järjestettyjen tapahtumien aikana. Väliaikaisessa puistossa järjestettiin kesän aikana erilaisia tapahtumia ja aluetta on viimeistelty tapahtumien yhteydessä talkoovoimin kaupunkilaisten yhteisöllisyyden vahvistamiseksi. Lisäksi Välikadun pysäköintialueen uudistamisen suunnittelu on alkanut. Ydinkeskustan osayleiskaavatö on edennyt ja kaavaan liittyvät selvitykset ovat pääosin valmiit.

Kävelykatu Manski

Kävelykatu Manski valmistui talousarvion mukaisissa kustannuksissa lähes alkuperäisessä aikataulussaan lukuun ottamatta kadun eteläosan yleisvalaistusta sekä koko kadun erikoisvalaistusta. Kadun esteettömyys, ilme ja sulanapitojärjestelmä ovat saaneet paljon kiitosta kadun käyttäjiltä. Kadun varrella olevan Lasipalatsin rakennuksen korottamisen aikataulu venyi, joten kadun osittainen kattamiseen varaudutaan Lasipalatsin rakennuksen korottamisen yhteydessä.

Kouvolan kaupungin edunvalvontahankkeet

Teollisuusalueiden uudelleenkäytössä merkittävimmät kohteet vuonna 2017 ovat **Voikkaan entisen paperitehtaan alue ja Kymin Ruukki**. Molemmissa jatketaan sovittua yhteistyötä UPM Kiinteistöt Oy:n, Kouvola Innovation Oy:n ja kaupungin kesken. Voikkaa on profiloitumassa pk-teollisten toimijoiden sijoittumispaikaksi. Kymin Ruukin kehittämisessä jatketaan UPM Kiinteistöt Oy:n teettämän aluevision toteuttamista. Tässä on jo osittain edetty yksityiskohtaisen kaavoituksen tasolle. Suunnittelutoimialaan liittyvien yritysten sijoittumista alueelle valmistellaan yritysvetoisessa hankkeessa yhdessä UPM Kiinteistöt Oy:n kanssa.

Kimolan kanavan vesiväylähanke avaa vesikulkuyhteyden Heinolan ja Kouvolan kaupunkien välille. Etelä-Suomen aluehallintovirasto on päätöksellään 29.5.2015 määrännyt Kimolan väylän yleiseksi paikallisväyläksi ja myöntänyt luvan Kimolan yleisen paikallisväylän rakentamiseksi. Liikennevirasto on lupautunut vastaamaan hankkeen toteuttamisesta. Kouvolan kaupunki on vastaanottanut Kimolan kanavan vesialueen ja sen molemmilla rannoilla olevat maa-alueet omistukseensa.

Valtion talousarviossa 2016 on osoitettu enintään 6,0 milj. euroa Kimolan kanavan kunnostamiseen. Vuoden 2017 lisätalousarviossa määrärahaa lisättiin noin 6,0 milj. euroa. Kanavan suunnittelutyön aikana kustannusten on arvioitu olevan yhteensä 14,5 milj. euroa, josta Kouvola, Heinola ja Iitti ovat sitoutuneet maksamaan kolmanneksen.

Kimolan kanavan geotekniikan ja vesiväylän rakennussuunnittelu sekä siltojen rakennussuunnittelu. Geotekniikan ja vesiväylän rakennussuunnittelu viivästy kataulustaan hankkeen rakentamisteknisen haasteellisuuden ja erityislaatuisuuden vuoksi. Kolmen toteutusurakan (sulku ja kalliotunneli, vesiväylä sekä sillat) kilpailutusvalmistelut tehtiin vuoden lopussa.

Toteuttamissopimus Liikenneviraston ja kuntien välillä allekirjoitetaan urakkatarjousten saamisen jälkeen. Valtion kanta on, että Kimolan kanavan kunnossapitovelvoitteet (päivittäinen hoito, huolto ja korjaukset, kanavan käyttö ja operointi sekä ylläpito) jäävät kuntien vastattavaksi investointiosuutta vastaavalla kustannusjaolla (Kouvolan kaupunki 69,6 %, Heinolan kaupunki 18,4 % ja Iitin kunta 12,0 %).

Kanavan on tarkoitus valmistua kesäkuussa 2019. Kanavahanketta ja sen mahdollisuuksia alueen elinkeinoelämälle on esitelty useassa eri toimijoiden järjestämässä keskustelutilaisuudessa. Eri toimijoiden välisenä yhteistyönä luodaan edellytyksiä seudun matkailu- ja palveluliiketoiminnan kehittämiseksi sekä määritetään Pyhäjärven vesistön veneilyinfrastruktuurin ja -palvelujen kehittämistarpeita. Veneilyinfrastruktuurin ja -palvelujen nykytila on selvitetty sekä satamakohteiden esisuunnitteluluonnos on valmistunut.

KymiRing-alueen rakentamiskustannuksiin on hallitus valtion lisätalousarvion yhteydessä esittänyt 3,5 milj. euron määrärahaa. Valtionavustuksen myöntämisen ja maksamisen ehtona on, että rahoittajien antamin oikeudellisesti pitävin rahoitusvelvoitteisiin voidaan todeta moottoriurheilukeskushankkeen kokonaisrahoituksen toteutuvan. Kymi Ring -hankkeen toteuttamisesta vastaa Kymi Ring Oy. Kouvolan kaupunki on tehnyt päätöksen tukea alkuvaihetta 2 milj. euron pääomallainalla. Kouvolan kaupungin päätöksestä on valitettu Itä-Suomen hallinto-oikeuteen, joka kumosi Kouvolan kaupungin päätöksen. Kouvola kaupunki ei valittanut päätöksestä, vaan selvittää muita mahdollisia rahoitusvaihtoehtoja.

Valtatie 12 välille Tillola-Keltti on saanut eduskunnalta myönteisen käynnistyslupaa 30.6.2017. Hankkeen rakennustyöt aloitetaan mahdollisimman nopeasti. Urakkatarjoukset on saatu ja työt suunniteltiin aloitettavan syyskuussa, jos KymiRingin moottoriradan yksityinen rahoitus on sitä ennen varmistunut. Tiehankkeen rahoitus on kytketty KymiRing -hankkeen kokonaisrahoitukseen. Saatujen urakkatarjousten määräaika on jatkettu. Tiehanke ei ole vielä käynnistynyt, sillä KymiRing Oy ei ole esittänyt moottoriurheilukeskuksen kokonaisrahoitusta Liikennevirastoille.

Sote- ja maakuntauudistus

Valtakunnallisen Maakunta- ja sote-uudistuksen aika-taulu on viivästynyt ja uusien maakuntien on tarkoitus aloittaa toimintansa vuotta aiottua myöhemmin. Hallitus esittää uusien maakuntien perustamista sekä sosiaali- ja terveydenhuollon uudistamista 1.1.2020 alkaen. Eduskunnan on tarkoitus hyväksyä maakunta- ja sote-uudistuksen lait kesäkuussa 2018.

Kymenlaakson maakuntahallitus on nimennyt maakuntaan siirtyvien organisaatioiden edustajista muodostuvan ns. epävirallisen valmistelutoimielimen, jonka tehtävänä on ohjata maakunnan valmistelua. Kymenlaakson Liiton muutostoimisto Karhulassa aloitti toimintansa Kymenlaakson maakunta- ja sote-uudistuksen valmistelussa kesäkuussa. Muutostoimistoon on palkattu HR-, talous- ja SOTE ICT-projektipäälliköt. Kouvolan kaupunginhallitus teki elokuussa aloitteen vapaaehtoisen maakunnallisen sote-kuntayhtymän perustamisesta Kymenlaaksoon jo vuoden 2019 alusta. Aloitteen pohjalta Kouvolan, Kotkan, Haminan ja Carean valtuustojen ja hallitusten puheenjohtajat sekä viranhaltijajohto tukivat vapaaehtoisen sote-kuntayhtymän perustamista. Kuntayhtymän valmistelun tavoitteena on luoda yhtenäinen, asiakaslähtöinen ja tehokkaasti toimiva kokonaisuus. Kuntayhtymän valmisteluun on nimetty poliittinen ohjausryhmä, jonka kokousten valmistelusta vastaa sote-projektiryhmä. Projektiryhmä on nimennyt työryhmiä valmistelun eri osa-alueille. Sosiaali- ja terveyspalvelujen kuntayhtymän valmistelun ja päätöksenteon eteneminen on aikataulutettu vuoden 2018 kesään asti.

HENKILÖSTÖ

Kouvolan kaupungin palveluksessa oli vuoden 2017 lopussa yhteensä 5 846 viranhaltijaa/työntekijää, joista vakinaisia oli 4 646, määräaikaista 1 094 ja tukitoimenpitein työllistettyjä 106. Henkilöstömäärän kehitystä on seurattu osavuosi- ja kuukausikatsauksissa. Kaupungin henkilöstömäärä väheni edellisvuodesta 40:llä eli 0,7 prosentilla. Vakainainen henkilöstö väheni 103:lla, kun taas määräaikainen henkilöstö (pl. työllistetyt) kasvoi 52:lla ja palkkatuella työllistettyjen määrä 11:llä.

Henkilötyövuodet ovat vähentyneet edellisvuodesta yhteensä 104,87:llä eli 1,9 prosentilla. Henkilötyövuodet vähenivät vakinaisten osalta 86,19:llä, määräaikaisten osalta 26,41:llä ja lisääntyivät työllistettyjen osalta 7,73:lla. Henkilötyövuosien väheneminen johtuu henkilöstömäärän vähenemisestä.

Sairauspoissaoloja oli vuonna 2017 keskimäärin 19,7 kalenteripäivää/henkilötyövuosi, mikä oli saman verran kuin vuotta aiemmin.

Kouvolan kaupungilla jatkettiin vuonna 2017 määrätietoista työtä henkilöstön työhyvinvoinnin edistämiseksi ja sairauspoissaolojen vähentämiseksi. Työkykyprosessien toimivuutta ja oikea-aikaisuutta seurataan Aion terveysjohtamisen järjestelmällä. Vuonna 2017 käynnistyi Uusille urille -pilottihanke, jossa etsitään valmennuksen avulla ratkaisuja tukea työntekijöiden työhön paluuta pitkältä sairauslomalta ja työssä jatkamista. Työterveyshuollon kanssa suunniteltiin yhteistyössä toimenpiteitä sairauspoissaolojen vähentämiseksi siten, että toimenpiteitä kohdistetaan erityisesti pitkittyviin sairauspoissaoloihin. Johtamisen ja esimiestyön suunnitelmallista kehittämistä jatkettiin vuonna 2017 käynnistämällä useita kehittämistoimenpiteitä. Syyskuussa aloitti uusi ryhmä johtamisen erikoisammattitutkintoon tähtäävän koulutuksen (JET). Marraskuussa käynnistyi puolestaan esimiesten ja keskijohdon johtamisvalmennus (EKJ) konsernipalvelujen sekä tekniikka- ja ympäristöpalvelujen osalta.

Henkilötyövuodet
5 345 htv

Muutos -1,9 %

Henkilöstömäärä
- 40 hlöä

Muutos -0,7 %

ASUMINEN

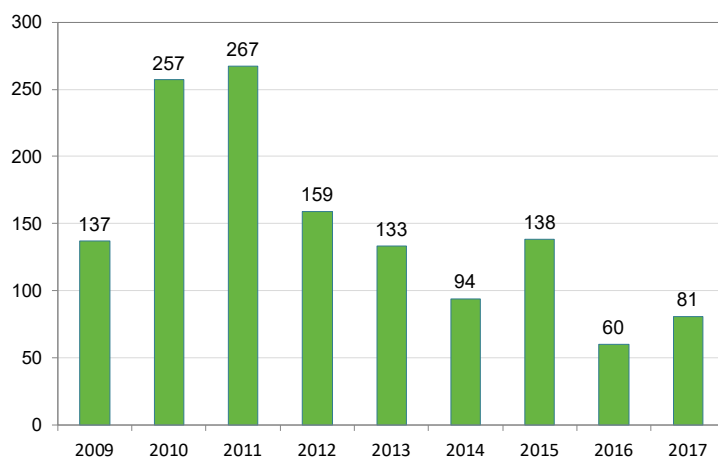
Kouvolassa on yhteensä noin 51 400 asuntoa. Asunnot jakautuvat siten, että omakoti- ja paritaloissa asuntoja on noin 24 800, rivitaloissa noin 6 700, kerrostaloissa noin 18 100 asuntoa ja muissa rakennuksissa sijaitsee yhteensä noin 1 800 asuntoa.

Kouvolan asuntorakentaminen keskittyy voimakkaasti keskustaajamiin kerrostaloasuntoihin, koska väestön ikääntyminen siirtää väestöä palveluiden läheisyyteen. Palveluasuntoja syntyy keskustaajamiin. Pientalojen rakentaminen väheni tasaisesti vuodesta 2010-luvulla vuoteen 2015 saakka, mutta on viime vuosina taas alkanut elpymään. Pientalotontteja luovutettiin

vuonna 2017 yhteensä 29 kpl ja varattuna oli 45. Alla olevassa kuvassa Kouvolan alueella on rakennettu asuntoja myönnettyjen rakennuslupien mukaisesti vuodesta 2009 lähtien.

Valmistuvien asuntojen lukumäärä 2009 - 2017

TYÖLLISYYS

Kaakkois-Suomen ELY-keskuksen työllisyyskatsauksen mukaan Kouvolassa oli joulukuun 2017 lopussa 5 448 työtöntä työnhakijaa, mikä on 836 henkilöä vähemmän kuin vastaavana ajankohtana vuotta aikaisemmin. Työttömien osuus työvoimasta (työttömyysaste) oli Kouvolassa 14,1 prosenttia, kun koko Kaakkois-Suomessa osuus oli 14,3 prosenttia ja Kymenlaaksossa 14,6 prosenttia. Työvoiman määrä Kouvolassa oli 38 677 henkilöä, mikä on 1,7 prosenttia vähemmän kuin edellisen vuoden joulukuussa.

Nuoria alle 25-vuotiaita oli Kouvolassa työttömänä 819 henkilöä eli 143 henkilöä vähemmän kuin edellisen vuoden vastaavana ajankohtana. Heidän osuutensa työttömistä työnhakijoista oli 15,0 prosenttia.

Yli 50-vuotiaita työttömiä työnhakijoita oli 2 250 eli 250 henkilöä vähemmän kuin vuotta aikaisemmin. Heidän osuutensa työttömistä työnhakijoista oli 41,3 prosenttia. Pitkäaikaistyöttömiä eli yli 12 kuukautta yhtäjaksoisesti työttömänä olleita oli Kouvolassa 1 655 henkilöä eli 285 henkilöä vähemmän kuin vuotta aikaisemmin. Heidän osuutensa työttömistä työnhakijoista oli 30,4 prosenttia.

Avoimia työpaikkoja oli joulukuun 2017 lopussa 421 kpl eli 52 prosenttia enemmän kuin vastaavana ajankohtana vuotta aikaisemmin.

VÄESTÖMÄÄRÄ

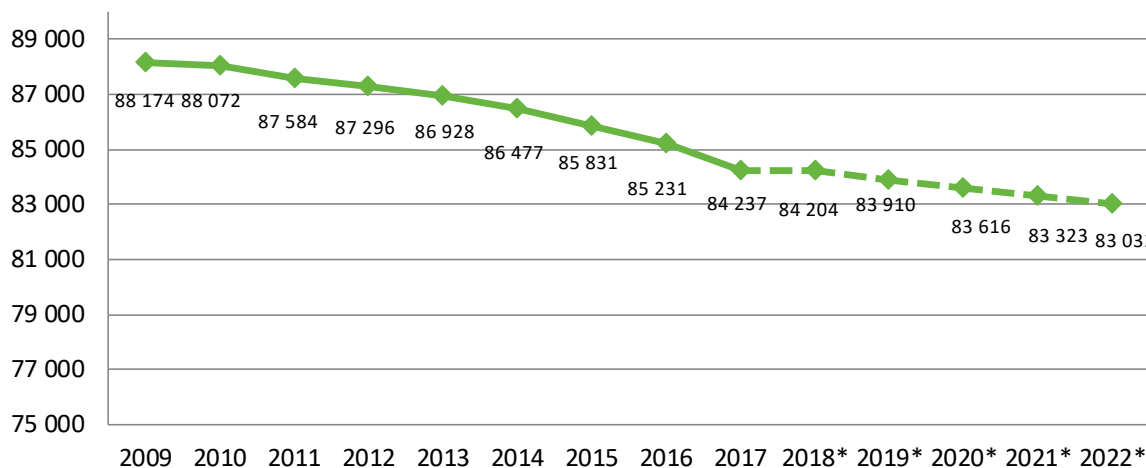
Väestömäärä vuoden 2017 lopussa oli 84 237. Edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna väestömäärä laski 994 henkilöllä. Kouvolan väestömäärä on ennusteiden perusteella edelleen laskusuunnassa. Tilastokeskuksen väestöennuste perustuu toteutuneeseen kehitykseen ja siitä johdettuun todennäköiseen tulevaan kehitykseen.

Väestörakennetta koskevan ennusteen mukaan vuodesta 2017 vuoteen 2040 mennessä 0 - 14 -vuotiaiden määrä laskee noin 13 prosenttia ja työikäisen väestön 15 - 65 -vuotiaiden määrä vähenee noin 16

prosenttia. Sitä vastoin 65-vuotiaiden ja sitä vanhempien määrä kasvaa noin 15 prosenttia vuoteen 2040 mennessä.

Kaupungin palveluiden järjestämisen näkökulmasta väestörakenteessa tapahtuva muutos on merkityksellinen, sillä väestörakenteen muutos heijastuu suoraan palveluiden tarpeeseen ja järjestämiseen. Negatiivinen väestömuutos vaikuttaa myös kaupungin tuloperusteisiin heikentävästi. Väestörakenteen ennakoidaan Kouvolassa muuttuvan samansuuntaisesti riippumatta siitä, väheneekö vai kasvaako väestömäärä lievästi.

Kouvolan väestömäärä vuosina 2009 ja 2017 sekä ennuste vuosille 2018-2022

Kouvola®

Handwriting practice area with 20 horizontal dotted lines.

Lisätietoja:

Kouvola kaupunki
Talous- ja omistajaohjaus